

NORSK KULTURRÅD

Arts Council Norway

Kulturdepartementet
Kulturavdelingen
Postboks 8030 Dep.
0030 Oslo

Deres ref.: 2007/05376 KA ILK:lod

Vår ref.: 11/06082

Oslo 20.12.2011

Høring - Forskrift om endring av Forskrift om stipend basert på gjennomført kunstutdanning og Forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere. Hørings svar fra Norsk kulturråd

Vi viser til høringsbrev av 20.09.11 fra Kulturdepartementet, og vedlagte forslag til endringer i forskrift om stipend basert på gjennomført kunstutdanning og forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere.

Overordnede synspunkter

Norsk kulturråd støtter generelt en videreutvikling, revitalisering og modernisering av Statens stipend og garantiinntekter for kunstnere (SKS).

Vi mener derfor også det er behov for forenkling og revisjon av forskrift og organisering av SKS, både for å kunne forenkle og tydeliggjøre kommunikasjonen overfor søkerne om de ulike ordningene, og for å kunne administrere dem på en effektiv og hensiktsmessig måte.

Vi ønsker derfor en dialog med Kulturdepartementet om arbeidsdeling, organisering og forskrift for SKS.

Med det som utgangspunkt ser vi store utfordringer knyttet til forslaget om å erstatte dagens rettighetsbaserte stipend for gjennomført kunstutdanning med to nye søknadsbaserte stipendtyper siden dette vil bidra til å øke kompleksiteten for både søkere og administrasjon, og i tillegg medføre et administrativt merarbeid som vi med dagens ressurser ikke vil kunne håndtere.

Vi slutter oss derfor også til Utvalget for Statens stipend og garantiinntekter for kunstneres høringsuttalelse som blant annet har påpekt de samme forholdene, men vil under utdype noen av de administrative konsekvensene den foreslåtte omleggingen vil kunne få.

Administrative konsekvenser

Omleggingen innebærer at Stipend basert på gjennomført kunstutdanning, som er et rettighetsbasert stipend, fases ut og at det i stedet innføres to søkbare stipend – et diversestipend og et halvårig arbeidsstipend for nyutdannede kunstnere - der tildeling skal skje på bakgrunn av en skjønnsmessig vurdering av kunstnerisk aktivitet og kvalitet. Departementet begrunner omleggingen med at det er særlig to utfordringer knyttet til dagens rettighetsbaserte stipend for gjennomført kunstutdanning:

1. Kandidater som har utdanning fra utlandet omfattes ikke av ordningen
2. Det samme gjelder for utenlandske statsborgere, utdannet i Norge, som etter avsluttede studier ønsker å etablere seg i Norge

Vi har forståelse for at dagens ordning vanskelig kan opprettholdes i samme form som i dag gitt disse utfordringene. Samtidig finner vi at konsekvensene av å utvide målgruppen i den grad det her er foreslått, samt opprettelsen av nye stipender - særlig skattepliktige arbeidsstipend - i svært liten grad er belyst i høringsnotatet. Vi vil derfor peke på noen av disse konsekvensene under:

1. Utvidelse av målgruppen ved å inkludere kandidater med utdanning fra utlandet

En slik utvidelse vil kunne medføre en betydelig økning av personer som vil være kvalifisert til å søke på de foreslåtte stipendtypene. Vi vet at utdanninger som omfattes av de foreslåtte endringene er blant de mest populære blant ungdommer som studerer i utlandet. Statistikk fra Lånekassen viser at det i skoleåret 2010/2011 var mer enn 1500 norske studenter som tar hele graden sin i utlandet innenfor fag og områder som potensielt vil være i målgruppen for de foreslåtte stipendene (kunstfag, dans/opera, foto/film, musikk, teater). I tillegg kommer studenter som tar deler av graden i utlandet, samt studenter på ikke godkjente utdanningsinstitusjoner.

Antallet søknader til de nye stipendene kan derfor bli betydelig.

Det vil også være en krevende oppgave å vurdere søknader fra søkere som har tatt sin utdanning i utlandet både når det gjelder kvalitet og omfang. I forslaget til forskriftsendring slås det fast at utdanningen skal være på bachelor- eller mastergradsnivå. Dette er for upresist til å vurdere utdanninger tatt i utlandet siden det er variasjoner når det gjelder enkelte lands og regioners utdanningssystemer både når det gjelder grader og utdanningens lengde, og det gir heller ingen målestokk for å kunne vurdere om de enkelte utdanningsinstitusjoner er godkjente/akkrediterte eller holder et visst kvalitetsnivå.

Vi har verken kompetanse eller kapasitet til å foreta slike vurderinger, og vi forutsetter derfor at det stilles krav til at utdanning fra utlandet er vurdert og godkjent av organer som har ansvaret for dette som NOKUT, og at søkere selv må dokumentere dette.

2. Innføring av et seksmåneders skattepliktig arbeidsstipend

Som vist over vil antallet søkere på de foreslåtte stipendtypene kunne bli betydelig, og dermed i seg selv gi et stort administrativt merarbeid. Innføring av et seksmåneders skattepliktig arbeidsstipend vil medføre at dette merarbeidet øker ytterligere. Dette fordi slike stipend utløser rettigheter som innenfor arbeidslivet for øvrig. Den administrative oppfølgingen av slike stipender er derfor krevende siden de gir rett til permisjoner f.eks. i forbindelse med fødsler og sykdom, og siden dette dreier seg om relativt små og kortvarige stipend kan det administrative merarbeidet bli uforholdsmessig stort og kostbart.

3. Andre konsekvenser

Vi noterer at det i høringsbrevet foreslås at den nye stipendordningen skal trå i kraft før den gamle er utfaset, noe som både vil komplisere den administrative håndteringen og medføre en betydelig økning av administrative oppgaver.

Det eksisterer i dag allerede et arbeidsstipend for unge/nyetablerte kunstnere. De nye stipendordningene vil i stor grad rette seg mot samme målgruppe, og det vil være en stor kommunikasjonsmessig utfordring å informere og veilede søkere på en tilstrekkelig god måte.

Avsluttende kommentarer

Vi ser altså store utfordringer knyttet til forslaget som fremmes i høringen. Særlig fordi det etter vår oppfatning først og fremst er et behov for en forenkling av både forskrift for, og organisering av, Statens stipend og garantiinntekter for kunstnere, snarere enn å øke kompleksiteten og antallet stipendordninger. En utvidelse av eksisterende stipendtyper som arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere bør derfor heller vurderes.

Gjennomføres omleggingen av stipend for gjennomført kunstutdanning slik det er foreslått i høringsbrevet vil det medføre et betydelig administrativt merarbeid som vi innenfor dagens rammer ikke har ressurser til. Vi forutsetter derfor at departementet tilfører de nødvendige ressursene for at Norsk kulturråd skal kunne ivareta sekretariatsfunksjonen for Statens stipend og garantiinntekter for kunstnere på en best mulig måte også i fremtiden.

Med hilsen

Anne Aasheim
Direktør
Norsk kulturråd

for